

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1470
Ημερομ. Κατάθεσης: 9/3/2023

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ

τ. Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Βουλευτής Ν. ΠΕΛΛΑΣ – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΝΑΦΟΡΑ

Του Βουλευτή Πέλλας Γεωργίου Καρασμάνη

**Προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων
κα Κεραμέως Νίκη**

ΘΕΜΑ : Επιστολή της Σχολής Επιστημών Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού και Διαιτολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με την οποία ζητούν την συμπερίληψη των ΤΕΦΑΑ και ΣΕΦΑΑ στα Τμήματα που πιστοποιούν την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

ΚΑΤΑΘΕΤΩ

σαν αναφορά, την επιστολή της Σχολής Επιστημών Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού και Διαιτολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με το συνημμένο υπόμνημα των κοσμητόρων ΣΕΦΑΑ και προέδρων ΤΕΦΑΑ, με τα οποία ζητούν την συμπερίληψη των ΤΕΦΑΑ και ΣΕΦΑΑ στα Τμήματα που πιστοποιούν την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια.

Παρακαλώ την αρμόδιο κα Υπουργό να απαντήσει σύμφωνα με τον κανονισμό της Βουλής.

Αθήνα, 06-03-2023
Ο Αναφέρων Βουλευτής

Γεώργιος Καρασμάνης
Βουλευτής Πέλλας

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Πληροφορίες:

τηλ.: 24310 47012

e-mail:

Τρίκαλα, 6/3/2023

Αρ. Πρωτ. 37

Προς: Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων
Άγγελο Συρίγο

Κοινοποίηση: τον Πρύτανη Ιόνιου Πανεπιστημίου Καθηγητή
Ανδρέα Φλώρο, προεδρείο Συνόδου Πρυτάνεων

Βουλευτές του Ελληνικού Κοινοβουλίου

ΘΕΜΑ: Συμπερίληψη των ΤΕΦΑΑ και ΣΕΦΑΑ στα Τμήματα που πιστοποιούν την Παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αναφορικά με το Άρθρο 99 του Νόμου 4957/2022 σχετικά με το «Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας»

και

το Άρθρο 32 Ρυθμίσεις σχετικά με την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια - **Τροποποίηση** παρ. 4 άρθρου 54 ν. 4589/2019, περ. α) παρ. 3 άρθρου 99, άρθρου 419 και παρ. 2 άρθρου 456 ν. 4957/2022, του Σχεδίου Νόμου «Ζούμε Αρμονικά Μαζί – Σπάμε τη Σιωπή»

που θα συζητηθεί στην επιτροπή μορφωτικών υποθέσεων, εκ μέρους των Προέδρων και των Κοσμητόρων των **Σχολών και Τμημάτων Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού** της χώρας θα θέλαμε να σας γνωρίσουμε ότι:

Τα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) της χώρας, είναι **εξ' ορισμού** και **από το νόμο ίδρυσής τους Τμήματα Αγωγής και Εκπαίδευσης**, υπηρετούν τις «Επιστήμες αγωγής», απευθύνονται πρωτίτως και διαχρονικά στην προετοιμασία εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής και **μέχρι σήμερα παρέχουν Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας** στους αποφοίτους τους γιατί:

1. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου όλων των ΤΕΦΑΑ περιλαμβάνουν **μαθήματα και λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο γνωστικό αντικείμενο της παιδαγωγικής και διδακτικής, υπερκαλύπτοντας το όριο των 60 πιστωτικών μονάδων** που απαιτεί ο νόμος 4957 (άρθρο 99). Τα μαθήματα αυτά είναι **υποχρεωτικά** για όλους τους φοιτητές/τριες.
2. Επιπλέον, οι φοιτητές/τριες των ΤΕΦΑΑ κάνουν **υποχρεωτικά πρακτική άσκηση** με φυσική παρουσία στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διάρκειας **δύο (2) εξαμήνων**. Η υποχρέωση αυτή ήταν θεσμοθετημένη από ιδρύσεις των Τμημάτων.
3. Όλα τα ΤΕΦΑΑ διαθέτουν το κατάλληλο **διδακτικό προσωπικό** με τα αντίστοιχα αντικείμενα (π.χ. Παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής, Διδακτική της Φυσικής Αγωγής, Ψυχολογία Φυσικής Αγωγής, κλπ.) για την υποστήριξη του προγράμματος σπουδών παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας.

4. **Μέχρι σήμερα όλοι οι απόφοιτοι των ΤΕΦΑΑ κατέχουν την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια** αφού με το πρόγραμμα που παρακολούθησαν **απέκτησαν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού** στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
5. Συνοψίζοντας, φαίνεται ότι τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών των ΤΕΦΑΑ **καλύπτουν τις ανάγκες** των ειδικών προγραμμάτων σπουδών παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας που απαιτούνται από τον νόμο (Άρ. 99, Νόμο 4957/2022) και **της πιστοποίησης παιδαγωγικής επάρκειας** και
αιτούμαστε τα ΤΕΦΑΑ να **συμπεριληφθούν στα Τμήματα*** που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις ένταξής τους στο άρθρο της κατατεθείσης τροπολογίας (άρθρο 32, παρ.1γγ).

** γγ) πτυχίου Παιδαγωγικών Τμημάτων Α.Ε.Ι. (Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τμημάτων Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Τμημάτων Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας, Τμημάτων Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής και Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής), καθώς και με την κατοχή πτυχίου της Ανωτάτης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.).*

**** επισυνάπτεται και πιο εκτεταμένο υπόμνημα των κοσμητόρων ΣΕΦΑΑ και προέδρων ΤΕΦΑΑ όπου ζητούσαμε να εξαιρεθούν οι φοιτητές και απόφοιτοι των ΤΕΦΑΑ από την υποχρέωση επιπλέον έτους σπουδών για απόκτηση παιδαγωγικής επάρκειας με βάση το άρθρο 99 του Νόμου 4957**

Ο Κοσμήτορας

Athanasios Papaioannou
Athanasios Papaioannou Mar 6 2023 11:08 AM

Αθανάσιος Παπαϊωάννου
Καθηγητής

Η Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των αποφοίτων Τ.Ε.Φ.Α.Α.

Στο παρόν κείμενο τεκμηριώνεται ότι το πρόγραμμα σπουδών των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.) εξασφαλίζει - και εξασφάλιζε διαχρονικά - την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των φοιτητών/τριών των Τμημάτων αυτών στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας (Ν.4957/άρθρο 99). Ειδικότερα αναπτύσσονται το ιστορικό, η νομοθεσία, στοιχεία και διευκρινίσεις για την υπάρχουσα πιστοποίηση και το σχετικό ειδικό πρόγραμμα σπουδών των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της χώρας. Η πρόβλεψη του Νόμου 4957/2022 (άρθρο 99) είναι ιδιαίτερα προβληματική για τους αποφοίτους των Τ.Ε.Φ.Α.Α., καθώς, ενώ ήδη λαμβάνουν πιστοποιημένη εκπαίδευση που διασφαλίζει την Παιδαγωγική και Διδακτική τους επάρκεια με επαρκέστατο αριθμό μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων, τους προσθέτει ένα επιπλέον έτος σπουδών αποσυνδέοντας το πτυχίο και τον προσανατολισμό των Τμημάτων με τις σπουδές που προσφέρουν.

Ιστορικό της εκπαίδευσης στα Τ.Ε.Φ.Α.Α. και ανάπτυξη των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της χώρας υπηρετούν μια αποστολή που απευθύνεται σε όλο τον πληθυσμό, αλλά κυρίως στο μαθητικό πληθυσμό και στους νέους, ενώ έχουν μακρύ ιστορικό στην εκπαίδευση επαγγελματιών με ικανότητες κατάλληλες για εργασία με νεανικό πληθυσμό.

Ο ρόλος της Φυσικής Αγωγής είναι μοναδικός στην εκπαίδευση των νέων, ήδη από την αρχαία εποχή (για παράδειγμα το γυμνάσιο - η ακαδημία του Πλάτωνα ήταν γυμναστήριο), μέχρι τη σύγχρονη εποχή (για παράδειγμα, ο Coubertain ήταν φιλόσοφος εκπαίδευσης που επανίδρυσε τους Ολυμπιακούς αγώνες για αγωγή των νέων. Διαχρονικά, αναπτύχθηκαν διεθνώς προγράμματα Ολυμπιακής παιδείας και στην Ελλάδα από τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας ενώ και σήμερα τα Ευρωπαϊκά προγράμματα Erasmus⁺ Sport προωθούν την αγωγή των νέων μέσω του αθλητισμού, στοχεύοντας στην κοινωνική ενσωμάτωση όλων και των μειονοτήτων, την ανάπτυξη αξιών, την εκπαίδευση για υγεία, κτλ., προσεγγίζεις τις οποίες οι φοιτητές μας διδάσκονται στα μαθήματα Ιστορίας Αθλητισμού και σε ειδικά μαθήματα που υιοθετεί το κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α. όπως, για παράδειγμα, Παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού, Κοινωνιολογία του Αθλητισμού, Διαπολιτισμική εκπαίδευση κτλ..

Ενδεικτικά αναφέρουμε το χρονικό που αφορά την εκπαίδευση των «γυμναστών» ή «εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής» στη χώρα μας:

- Το **1899** επίσημα ιδρύεται στην Αθήνα «Σχολή Γυμναστών» (ΦΕΚ Α 141, Νόμος ΒΧΚΑ, 1899, Κεφάλαιο Β, άρθρο 17).
- Το **1918**, καταργείται η «Σχολή Γυμναστών» και ιδρύεται το «Διδασκαλείο Γυμναστικής» στο οποίο η φοίτηση διαρκούσε δύο χρόνια (Νόμος 1406, ΦΕΚ 101, τεύχος α, 30/4/1918), χρόνο αντίστοιχο με τα δύο χρόνια της τότε Παιδαγωγικής Ακαδημίας.
- Το **1932**, ιδρύεται η «Γυμναστική Ακαδημία» που ήταν Ανώτερο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα και υπαγόταν στην άμεση εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας (Νόμος 5620, ΦΕΚ 290,

31/8/1932). Η φοίτηση στη «Γυμναστική Ακαδημία» ήταν τριετής και συνεπαγόταν την αναβάθμιση του επίπεδου σπουδών και των μαθημάτων, θεωρητικών και πρακτικών.

- Το **1939** καταργείται η «Γυμναστική Ακαδημία» και στη θέση της ιδρύεται γυμναστική σχολή με την επωνυμία «Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής» (Ε.Α.Σ.Α.) με έδρα τη Δάφνη Αττικής. Ο νόμος προέβλεπε ότι η Ακαδημία θα ήταν Ανώτατη Σχολή με φοίτηση στα τρία έτη (Αναγκαστικός Νόμος 2057, ΦΕΚ 469, τεύχος Α, 1/11/1939).
- Το **1970**, με τον Ν.Δ. 410/1970, ιδρύεται παράρτημα της Ε.Α.Σ.Α. στη Θεσσαλονίκη και ήδη το 1975, με το Π.Δ. 222/1975, η Ε.Α.Σ.Α. άρχισε να λειτουργεί με 4ετή φοίτηση.
- Με τον νόμο πλαίσιο 1268/1982 (άρθρο 47) ιδρύθηκαν στα Πανεπιστήμια Αθηνών και Θεσσαλονίκης τα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.). Το 1983 ιδρύεται το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Πανεπιστημίου Θράκης με έδρα την Κομοτηνή που άρχισε να λειτουργεί το 1984, το 1986 το Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών, το οποίο έγινε ανεξάρτητο Τμήμα το 1996, και το 1994 το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στα Τρίκαλα.
- Τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. συμμετέχουν εδώ και δεκαετίες ενεργά στην ανάπτυξη αναλυτικών προγραμμάτων για τη σχολική Φυσική Αγωγή, στην ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε εθνικό επίπεδο (π.χ. Ολυμπιακή Παιδεία, Καλλιπάτειρα κτλ.), στην ανάπτυξη προγραμμάτων αγωγής υγείας στην εκπαίδευση κτλ.. Ιδιαίτερα οι στόχοι και τα μαθησιακά αποτελέσματα του νέου Προγράμματος Σπουδών στη Φυσική Αγωγή (2022), από το Δημοτικό και το Γυμνάσιο μέχρι το Λύκειο, αποτελούν από καιρό μαθησιακούς στόχους των παιδαγωγικών μαθημάτων στα Τ.Ε.Φ.Α.Α. και οι απόφοιτοι των Τμημάτων αυτών τα τελευταία χρόνια είναι καταρτισμένοι στη σύγχρονη παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής, με αποτέλεσμα να είναι και πλήρως εκπαιδευμένοι στην εφαρμογή του νέου προγράμματος σπουδών και στις σύγχρονες ανάγκες των μαθητών/τριών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Συμπέρασμα

Συνεπώς, από τα παραπάνω συνάγεται ότι η φοίτηση σε αντίστοιχα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της χώρας είναι α) 2-ετούς φοίτησης από το 1918, β) 3-ετούς φοίτησης από το 1932 και γ) 4-ετούς φοίτησης από το 1970, όταν, για παράδειγμα, οι σπουδές στις τότε Παιδαγωγικές Ακαδημίες ήταν διετείς, μέχρι και τη δεκαετία του '80.

Αυτή η διάρκεια σπουδών και η έμφαση στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής για το σχολείο συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη μιας σειράς κλάδων από το χώρο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών μέσα στην Επιστήμη της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού όπως η Παιδαγωγική της Φυσικής Αγωγής, η Διδακτική της Φυσικής Αγωγής, η Ψυχολογία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, η Κοινωνιολογία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, η Φιλοσοφία Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, η Ιστορία της Φυσικής Αγωγής, η Ιστορία παιδαγωγικών ιδεών κτλ.

Περαιτέρω, λόγω της έμφασης στην εκπαίδευση στα προγράμματα σπουδών όλων ανεξαιρέτως των Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας υπήρχε μια σειρά μαθημάτων που αναφέρονταν στη Διδακτική/διδασκαλία πιο εξειδικευμένων αντικειμένων, σχετικών με το αναλυτικό πρόγραμμα Φυσικής Αγωγής του σχολείου όπως αυτό ίσχυε κατά καιρούς, όπως η Διδακτική/διδασκαλία της Γυμναστικής, η Διδακτική/διδασκαλία των Ελληνικών Παραδοσιακών Χορών, η Διδακτική/διδασκαλία της Καλαθοσφαίρισης, η Διδακτική/

διδασκαλία της Πετοσφαίρισης, η Διδακτική/διδασκαλία του Ποδοσφαίρου, η Διδακτική/διδασκαλία της Κολύμβησης, η Διδακτική/διδασκαλία του Κλασικού Αθλητισμού, η Διδακτική/διδασκαλία της Ενόργανης Γυμναστικής, η Διδακτική/διδασκαλία της Χειροσφαίρισης, καθώς και η θεσμοθετημένη Πρακτική Άσκηση στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (ΦΕΚ 186/7-11-1994, Τεύχος Α').

Το εξειδικευμένο προσωπικό των Τ.Ε.Φ.Α.Α. συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες ανάπτυξης και σχεδιασμού νέων προγραμμάτων σπουδών για τη Φυσική Αγωγή και πλήθος εκπαιδευτικών δράσεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο εδώ και δεκαετίες.

Τέλος, συνολικά όλα τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας βρίσκονται μέσα στα 100 ως 300 κορυφαία αντίστοιχα τμήματα παγκοσμίως (λίστα Σαγκάης), ενώ πολλοί από τους διδάσκοντες βρίσκονται στους κορυφαίους παγκοσμίως και διδάσκουν μαθήματα που απαιτούνται για την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια.

Νομοθεσία για την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια και εξασφάλιση των αποφοίτων Τ.Ε.Φ.Α.Α.

Όλα τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. παρακολουθούν και προσαρμόζουν, πάντοτε, το πρόγραμμα σπουδών τους σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις αποφάσεις της Πολιτείας ως προς τη διασφάλιση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας των αποφοίτων τους καθώς το πτυχίο των Τμημάτων είναι συνυφασμένο με τις εξελίξεις στην εκπαίδευση.

Ειδικότερα, τα τελευταία 12 περίπου χρόνια, σύμφωνα με το νόμο 3848/2010 οι Καθηγητικές σχολές κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, παρ. 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α'), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 2 του ν. 3194/2003 (ΦΕΚ 267/τ. Α'/20-11-2003), για τους διορισμούς εκπαιδευτικών και τις προσλήψεις αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών από το έτος 2004 και εφεξής, νοούνταν τα πανεπιστημιακά τμήματα, των οποίων οι πτυχιούχοι διορίζονται στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, σύμφωνα με τα άρθρα 12, 13 και 14 του ν. 1566/1985 και το άρθρο 19, παρ. 1 του ν. 3699/2008, χωρίς την απαίτηση πρόσθετου πτυχίου ή βεβαίωση Παιδαγωγικής και Διδακτικής επάρκειας, σε θέσεις εκπαιδευτικών, μεταξύ των οποίων και ΠΕ11 Φυσικής Αγωγής, το οποίο καλύπτει την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια όλων των αποφοίτων του Τμήματος μέχρι και τους εισακτέους για το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013.

Για τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και εφεξής όλα τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας ακολούθησαν τη σχετική προβλεπόμενη από το νόμο (ν. 3848/2010 άρθρο 2 παρ. 3 εδ.β' και ν. 4186/2013 άρθρο 36 παρ. 22. εδ.β'), διαδικασία για την πιστοποίηση και έλαβαν από το Υπουργείο Παιδείας και το ΙΕΠ την αντίστοιχη έγκριση της χορήγησης Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής επάρκειας με την κατοχή του πτυχίου του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.), όπως παρακάτω:

- Για το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας η Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 212287/Δ2, ΦΕΚ 3685/31-12-2014/Τεύχος Β' και απόφαση Συγκλήτου αριθμ. 222/27-9-2019.
- Για το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης η Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 208494/Δ2, ΦΕΚ 3637/31-12-2014/Τεύχος Β'.
- Για το Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών η Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 90189/Δ2, Τεύχος Β' 1762/16.06.2016 και η απόφαση Συγκλήτου με αριθμ. 2598/26-7.2019.

- Για τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκης και Σερρών) η απόφαση της Συγκλήτου του ΑΠΘ με αριθμ. 2980/20 & 21-2-2019.

Συμπέρασμα

Σε όλες τις μέχρι τώρα φάσεις, όποτε η επίσημη πολιτεία εξέταζε θέματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας των αποφοίτων πανεπιστημιακών Τμημάτων, ουδέποτε τέθηκε θέμα αμφισβήτησης της επάρκειας αυτής στο χώρο των Τμημάτων Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού της χώρας ακριβώς λόγω αυτής της σημαντικής ιστορίας και παράδοσης στην εκπαίδευση. Περαιτέρω, όλα τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. ακολούθησαν πιστά και άμεσα τη σχετική νομοθεσία για τη σχετική κατάρτιση των φοιτητών/τριών τους και εξασφάλισαν την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των αποφοίτων τους, καθώς αυτή είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη άξιων επαγγελματιών στη Φυσική Αγωγή, στην άσκηση και στον αθλητισμό τόσο στο σχολικό πλαίσιο όσο και σε άλλα περιβάλλοντα εργασίας.

Το πρόγραμμα σπουδών για την εξασφάλιση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στα Τ.Ε.Φ.Α.Α.

Ένας σημαντικός αριθμός μαθημάτων και αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων του προγράμματος σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. διαχρονικά αφορούσε στη διασφάλιση των αποφοίτων του Τμήματος σε σχέση με την πιστοποίηση της παιδαγωγικής και διδακτικής τους κατάρτισης, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την τυχόν πρόσληψή τους σε θέση στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι στόχοι του ειδικού αυτού προγράμματος, είναι σε άμεση σύνδεση με τα συνολικά μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών του κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α. και επιτυγχάνονται μέσα από μια σειρά μαθημάτων που αποβλέπουν στα παραπάνω μαθησιακά αποτελέσματα, αλλά και την Πρακτική Άσκηση σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με την επίβλεψη και καθοδήγηση διδασκόντων του Τμήματος.

Στο πλαίσιο της δόμησης του προγράμματος σπουδών σε κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α., σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα καλής πρακτικής, έχει καθοριστεί μια σειρά μαθησιακών αποτελεσμάτων στα οποία αποβλέπει το πρόγραμμα των συγκεκριμένων μαθημάτων που αφορούν στην Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των αποφοίτων, τα οποία επικαιροποιούνται με βάση τις εθνικές και διεθνείς έρευνες και πρακτικές στο χώρο προκειμένου να ανταποκρίνονται στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα παρακάτω.

Συγκεκριμένα, με την ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας των Τ.Ε.Φ.Α.Α., αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Διαμορφώσουν ένα κατάλληλο εκπαιδευτικό περιβάλλον που προάγει τη μάθηση, με θετικό παιδαγωγικό κλίμα μέσα από κατάλληλους τρόπους επικοινωνίας με τους μαθητές και οργάνωσης της σχολικής τάξης.
- Σχεδιάσουν και να προγραμματίσουν τη διδασκαλία τους σε σχολικό περιβάλλον, καθορίζοντας διδακτικούς στόχους/προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, επιλέγοντας κατάλληλες μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης, διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα που θα δίνουν έμφαση στη συμμετοχή όλων των μαθητών.

- Διδάξουν και να αξιολογήσουν τη διδασκαλία νέων γνώσεων και δεξιοτήτων σε ένα εύρος στόχων και μοντέλων διδασκαλίας της Φυσικής Αγωγής.
- Χρησιμοποιήσουν ένα εύρος νέων τεχνολογιών στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση της πορείας της διδασκαλίας και της μάθησης.
- Ανταποκριθούν στη διδασκαλία σε μαθητές/τριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που παρακολουθούν το πρόγραμμα της Ενιαίας Εκπαίδευσης.
- Επιδεικνύουν πνεύμα υπευθυνότητας και επαγγελματισμού στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν, καθώς και διάθεση βελτίωσης, επιστημονικής/επαγγελματικής ή/και προσωπικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα στο 1^ο και 2^ο έτος του προγράμματος σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας οι φοιτητές/τριες αποκτούν γνώσεις για τη Φυσική Αγωγή από Επιστήμες όπως Διδακτική, Παιδαγωγική, Κινητική Μάθηση, Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Ιστορία, Νέες τεχνολογίες κτλ.. Όλα τα μαθήματα, ειδικά στα πρώτα δύο έτη σπουδών σε κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α. είναι προσανατολισμένα στην Παιδαγωγική και Διδακτική κατάρτιση, ενώ περισσότερα από τα μισά αφορούν την Παιδαγωγική και τη Διδακτική/διδασκαλία. Στα επόμενα δύο έτη προσφέρονται επίσης μαθήματα σε άμεση σχέση με την παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση των φοιτητών/τριών όπως Πρακτική Άσκηση στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή, Αξιολόγηση στη Φυσική Αγωγή, Ολυμπιακή και Αθλητική Παιδεία, Ψυχοκινητική κτλ.

Στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης Πρακτικής Άσκησης στα σχολεία, οι φοιτητές οργανώνονται σε μικρές ομάδες και επισκέπτονται τα σχολεία συνοδεία επιβλέποντα καθηγητή. Η Πρακτική Άσκηση στο σχολικό περιβάλλον περιλαμβάνει α) μικρο-διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών, β) διδασκαλία σε ολόκληρο τμήμα, με βάση τα σχέδια μαθημάτων/πλάνων που δημιουργούν οι φοιτητές/τριες, γ) πρωτόκολλα παρατήρησης και ανάλυσης της διδασκαλίας, δ) αξιολόγηση των σχεδίων/πλάνων μαθημάτων, της ενεργής συμμετοχής και της διδασκαλίας. Οι επιβλέποντες καθηγητές αναλαμβάνουν να επιβλέπουν, να καθοδηγούν, να παρέχουν ανατροφοδότηση στους φοιτητές/τριες ώστε να βελτιώνεται τόσο η γνώση όσο και η υλοποίηση και αξιολόγηση της διδασκαλίας της Φυσικής Αγωγής.

Από την παρουσίαση του προγράμματος σπουδών και του ειδικού προγράμματος σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. προκύπτει ότι **το σύνολο των προσανατολισμένων στην επάρκεια μαθημάτων υπερκαλύπτουν το όριο των 60 πιστωτικών μονάδων που απαιτεί ο νόμος 4957 (άρθρο 99)**, είναι κατανεμημένα σε όλο το εύρος του προγράμματος σπουδών και είναι υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές/τριες.

Διασφάλιση ποιότητας του ειδικού προγράμματος σπουδών για την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια

Σε κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α. υπάρχει Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών αποτελούμενη από μέλη ΔΕΠ, με γνωστικό αντικείμενο συναφές με θέματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας, η οποία παρακολουθεί συνεχώς κατά πόσο, τόσο το γενικό πρόγραμμα σπουδών όσο και το ειδικό Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης, ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αποφοίτων, στις ανάγκες της κοινωνίας και τη σύνδεσή τους με τα συνολικά μαθησιακά αποτελέσματα του συνολικού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Οι επιτροπές αυτές συνεδριάζουν σε τακτικά διαστήματα, δέχονται εισηγήσεις, παρακολουθούν τη διεθνή πρακτική και προτείνουν αλλαγές και βελτιώσεις όταν και όπου απαιτείται, ενώ έχουν καθιερωθεί 4-ετείς κύκλοι αξιολόγησης του προγράμματος σπουδών συνολικά με βάση τα

κριτήρια της ΕΘΑΑΕ. Επίσης, λαμβάνονται υπόψη τα συμπεράσματα εσωτερικών και εξωτερικών αξιολογήσεων στις οποίες το κάθε Τμήμα τακτικά μετέχει και ελέγχονται από την ΕΘΑΑΕ ή και άλλους φορείς, καθώς επίσης εκθέσεις της ΜΟΔΙΠ, καλές πρακτικές φοιτητοκεντρικής μάθησης, απόψεις φοιτητών, αποφοίτων κτλ.

Συμπέρασμα

Το Ειδικό Πρόγραμμα Σπουδών Παιδαγωγικής και Διδακτικής Κατάρτισης του κάθε Τ.Ε.Φ.Α.Α.: α) είναι σχεδιασμένο με βάση τη διεθνή πρακτική και τα τωρινά δεδομένα στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής, β) έχει έναν ικανό αριθμό μαθημάτων και φόρτου εργασίας που καλύπτει τα όρια που θέτει ο ν.4957 (άρθρο 99) των 60 πιστωτικών μονάδων, γ) διδάσκεται από καταξιωμένα μέλη ΔΕΠ, δ) αξιολογείται και επικαιροποιείται συνεχώς. Για τους παραπάνω λόγους καθίσταται σαφές ότι τα συγκεκριμένα ειδικά προγράμματα σπουδών αλλά και ολόκληρα τα προγράμματα σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. υπερπληρούν τα κριτήρια της θεωρητικής κατάρτισης και της πρακτικής εξάσκησης στους αποφοίτους η οποία απαιτείται για την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια.

Εισήγηση των Τ.Ε.Φ.Α.Α. ως προς τη διασφάλιση Παιδαγωγικής και Διδακτικής επάρκειας των αποφοίτων τους

Ο νέος νόμος 4957/2022 (άρθρο 99) προβλέπει ότι με απόφαση της Συγκλήτου δύναται το κάθε Α.Ε.Ι. να ιδρύει και να λειτουργεί ειδικό πρόγραμμα σπουδών Παιδαγωγικής και Διδακτικής επάρκειας, ελάχιστης διάρκειας 2 ακαδημαϊκών εξαμήνων ή 60 πιστωτικών μονάδων, η επιτυχής ολοκλήρωση του οποίου οδηγεί στη χορήγηση της αντίστοιχης πιστοποίησης.

Όπως συνάγεται από τα παραπάνω:

1. Τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. έχουν ιδιαίτερα αναπτυγμένα τα πεδία των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών που αρμόζουν και απαιτούνται για την κατάλληλη εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, ως επιστημόνων και ως αυριανών επαγγελματιών, σε γνώσεις και δεξιότητες που τους εξασφαλίζουν την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια στους χώρους εργασίας και στους κλάδους που απευθύνονται.
2. Σε κάθε πρόγραμμα σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. υπάρχουν πάνω από 20 μαθήματα σχετικά με τη διασφάλιση παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας, τα οποία υπερκαλύπτουν τις 60 πιστωτικές μονάδες ECTS που απαιτούνται στο Νόμο 4957/2022 (άρθρο 99). Ο συγκεκριμένος κύκλος σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. περιλαμβάνει τόσο θεωρητική κατάρτιση όσο και διδασκαλία/πρακτική τόσο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στο πλαίσιο της διεξαγωγής τους, όσο και σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε αντιστοιχία με εθνικά και διεθνή πρότυπα.
3. Τα Τ.Ε.Φ.Α.Α. διαθέτουν το κατάλληλο διδακτικό προσωπικό με τα αντίστοιχα αντικείμενα για την υποστήριξη του προγράμματος σπουδών παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας.
4. Το εξειδικευμένο προσωπικό των Τ.Ε.Φ.Α.Α. διαθέτει εμπειρία από την εφαρμογή της νομοθεσίας για την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια όλα αυτά τα χρόνια στην οποία τα Τμήματα προσαρμόζονται άμεσα, συνεχώς και επιτυχώς.

Συνεπώς, η εκπαίδευση που παρέχεται στα πλαίσια των προγραμμάτων σπουδών των Τ.Ε.Φ.Α.Α. της χώρας εξασφαλίζει αποδεδειγμένα την Παιδαγωγική και Διδακτική επάρκεια των αποφοίτων τους και ζητούμε αυτό να ληφθεί σοβαρά υπόψη στην κατάρτιση του ειδικού προγράμματος σπουδών που προβλέπει ο Ν.4957 (άρθρο 99) σε κάθε ΑΕΙ, εξαιρώντας τους αποφοίτους των ΤΕΦΑΑ.

Πέμπτη 8 Δεκεμβρίου 2022

**Οι Κοσμήτορες των Σχολών (Σ.Ε.Φ.Α.Α.) και οι Πρόεδροι των Τμημάτων
Επιστημών Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α.)**

Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

- Παπαϊωάννου Αθανάσιος, Καθηγητής
Κοσμήτορας Σ.Ε.Φ.Α.Α.Δ.
- Διγγελίδης Νικόλαος, Καθηγητής
Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α.

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
& ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης**

Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- Τζέτζης Γεώργιος, Καθηγητής
Κοσμήτορας Σ.Ε.Φ.Α.Α.
- Αλεξανδρής Κωνσταντίνος, Καθηγητής
Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσσαλονίκης
- Νικολαΐδης Μιχάλης, Αναπληρωτής Καθηγητής
Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α. Σερρών

Δημοκriteίου Πανεπιστημίου Θράκης

- Δούδα Ελένη, Καθηγήτρια
Κοσμήτορας Σ.Ε.Φ.Α.Α. / Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α.

Τ.Ε.Φ.Α.Α. Πανεπιστήμιο Ε.Κ.Π.Α.

Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

- Καρτερολιώτης Κωνσταντίνος, Καθηγητής
Κοσμήτορας Σ.Ε.Φ.Α.Α. / Πρόεδρος Τ.Ε.Φ.Α.Α.